

دا لارښود د اوريو د ناروغيو د دوه عمده ډولونو په اړه معلومات وړاندې کوي:

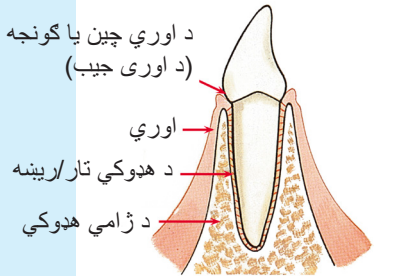
د اوريو التهاب او د غاښونو د اطراف امراض

تندرسته غاښونه

يو غاښ له دوه برخو تاج (ککړی) او ريښې څخه جوړ شوي دي. تاج يا ککړی د غاښ ظاهري برخې ته ويل کيږي، ولي ريښه عموماً نه ليدل کيږي. د غاښ ريښه د يوې مادې پوسيله پوښل شوي چې سيمنټ نومېږي، او د ژامي له هډوکي سره د هډوکي لرونکي تار پوسيله وصل شوي ده. اوري د ژامي هډوکي احاطه کوي او د سريخ لرونکي موادو په شان غاښونه په کلک ډول پوښي. د هر غاښ او اوري ترمنځ د اوري چين يا گونجه واقع وي، چې د جيب په شان شکل لري او تقريباً دوه ملی متره ژوروالي لري. د تندرسته اوريو رنگ گلابي او نښتي شکل لري.

تندرستي اوري د گلابي رنگ لرونکي وي او د سريخ لرونکي موادو په شان غاښونه په کلک ډول پوښي.

د اوري چين يا گونجه (د اوري جيب)

اوري

د هډوکي تار/ريښه

د ژامي هډوکي

د اوريو د امراضو مخنيوي څنگه وکړو؟

د دې لپاره چې خپل غاښونه له لاسه ور نکړي او د اوريو له امراضو څخه د هميشه لپاره خوندي پاتې شي، تاسو بايد خپل غاښونه روزانه پاک کړي تر څو د بکټريا هغه پوښ يا زيروالي چې په طبعي ډول ستاسو په غاښونو کې راپيدا کيږي له منځه ولاړ شي. يو عادي برس ستاسو د غاښونو ترمنځ خاليگاوو ته نشي رسيدلی. د غاښونو ترمنځ د خالی ځايونو د پاکولو لپاره تاسو بايد د غاښ پاکولو ډکي يا داسي يو برس چې د غاښونو منځ ته رسيدلی شي استعمال کړي.

يادونه: يواځې د ډوډي پاتې زري پاکول کافي ندي، تاسو بايد د بکټريا هغه پوښ يا زيروالي لري کړي کومو چې ستاسو غاښونه پوښلی دي. ستاسو د غاښونو ډاکټر يا متخصص به د غاښونو د روزانه پاکوالي په اړه درته لارښودنه وکړي.

د اوريو امراض اکثره وخت دردونکي نوي، نو له همدې کبله يی تاسو نشي احساس کولي چې ستاسو غاښونه له خطر سره مخامخ دي. نو ضروري ده چې تاسو په دوامداره توگه د غاښونو له ډاکټر يا متخصص سره د معياني لپاره و گوري.

د اوريو التهاب

که چيري تاسو خپل غاښونه روزانه پاک نکړي، نو د اوريو شا او خوا بکتريايي به ستاسو اوري التهابي کړي، چې د اوريو التهاب ورته ويل کيږي. د اوريو رنگ سور گرځي او پرسيري او د غاښونو د برس کولو په وخت کې په اساني سره ويني کيږي. د اوريو ويني کيدل د اوريو د التهاب نښه بلل کيږي.

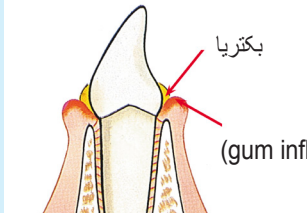
که چيري بکتريايي د څو روځو لپاره پريښودل شي، نو په يوې کلکې مادې چې د غاښونو د منگ يا (ټارټر) په نوم ياديږي بدليږي. د غاښونو د منگ زيره سطحه نوري بکتريايي رانيسي او د غاښونو منگ لا ډيريږي. د غاښونو منگ په پيل کې پيکه زير رنگ لري، او د کافي، چايو، اوري، او سرو شرابو په استعمال سره تور رنگ خپلوي.

د اوريو د التهاب درملنه

که چيري بکتريا او د غاښونو منگ باقاعده له منځه يووړل شي نو د اوريو التهاب کميږي او ستاسو اوري به بيرته تندرسته شي. هغه بکتريايي چې د اوريو څخه پورته پيدا کيږي تاسو يې په خپله لری

د اوري التهاب (gum inflammation). د اوريو رنگ سور گرځي او پرسيري او د غاښونو په اطراف زورنديږي.

بکتريا

د اوري التهاب (gum inflammation)

کولی شي، ولي هغه منگ او بکتريا چې د اوريو څخه ښکته وجود لري بايد د غاښونو د ډاکټر يا متخصص پوسيله لري کړي شي. ځيني خلک د غاښونو د منگ د زياتيدو په خطر کې وي او له همدې کبله بايد د غاښونو ډاکټر ته څو څو ځله ولاړ شي.

د غاښونو د اطراف امراض

د غاښونو د اطراف امراض يا Periodontitis د اوريو له التهاب څخه پيل کيږي. د اوريو التهاب د غاښ تر ريښې پوري رسيري د غاښ نښتي برخه سوستوي او د ژامي هډوکي ته ځان رسوي. په دې ترتيب، د غاښ او اوري ترمنځ جيب يا خاليگاه ورو ورو ژوريري او تاسو ته نه احساسيږي. که چيري ستاسو غاښ سوست شو، نو د غاښونو د اطراف د پيشرفته ناروغي علامه گڼل کيږي. دا پدي معني چې بکتريايي او د غاښونو منگ د غاښ ډيري ژوري ريښې ته رسيدلي او تاسو نشي کولي چې په خپله يې لري کړي.

د غاښونو د اطرافو د امراضو درملنه

د غاښونو د اطراف د امراضو له درملني هدف دا دي چې د مرض د ودې مخنيوي وکړاي شي. اکثره وخت، د غاښ تخریب شوي نښتي برخه دوباره نشو نښلولي.

د غاښونو ډاکټر/متخصص به لومړي تاسو ته د غاښونو د روزمره پاکولو توصیه وکړي. او له هغې وروسته به د اوري ټولي لاندني برخي د کوم له کبله چې غاښونه زیانمن شوي پاکي کړي، د دي کار لپاره اکثره وخت انستيزي ورکول کيږي.

د غاښونو دا "ژور پاکوالي" سخت او وخت مصرفونکی کار دي، او په خاص ډول باید په څو ملاقاتونو کې تر سره شي. که یو یا ډیر غاښونه په پر له پسې ډول له اوریو څخه جلا کيږي، او د لومړني پاکوالي نتیجه د قناعت وړ نوي، نو جراحي عملیات باید تر سره شي.

له دي څخه هدف دا دي چې:

- د غاښ رینښي ته لاس رسي وشي تر څو بکټریاوي او د غاښونو منگ لري کړاي شي.
- د اوري د جیب د ژوروالي کمول
- او که امکان ولري، د خاصو تخنیکونو پوسيله د غاښونو بیرته نښلول (د نویو تگلارو په اړه د معلوماتو لپاره ، لاندې برخه وگوري)

هر ډول جراحي د محلي یا ځایي انستيزي په ورکولو سره تر سره کيږي.

د جراحي څخه وروسته

اکثره وخت، جراحي یوه معتدله تگلاره وي او د جراحي څخه وروسته یواځي لږ شان نا آرامتیا منځ ته راوړي. له جراحي څخه وروسته تاسو باید یو څه وخت د خولي د میخلو لپاره مکروب وژونکي درمل استعمال کړي ځکه چې د برس استعمال د زخمونو د جوړیدو پروسه زیانمنوي او عملیات شوي اوري ته زیان رسولي شي. هر کله چې اوري بیرته جوړي شوي تاسو کولي شي چې د غاښونو د ساتني پخواني عادت بیرته پیل کړي پدی شرط چې ستاسو ډاکټر هم درته اجازه درکړي. تر ټولو ډیره اړینه دا ده چې د غاښونو او اوریو ترمنځ خالي ځایونه د بکټریا څخه پاک وساتل شي.

جراحی کولی شي د غاښونو عمر زیات کړي، ځکه چې ځیني رینښي راڅرگندي شوي وي ولي، معاصر یا اوسنی درمل د دغه راڅرگندو شوو رینښو مخه د مناسبو جراحي تخنیکونو پوسيله نیسي. ځیني مریضان د جراحي څخه لږ ځنډ وروسته د غاښونو د سوسټیدو احساس کوي ولي، دغه حالت یواځي موقتي وي. کیدلي شي چې ځیني غاښونه د یخني او گرمي سره هم حساسیت ښکاره کړي. دغه حساسیت معمولاً د فلورايد په استعمال یا د خاص کریم پوسيله له منځه وړیلي شو.

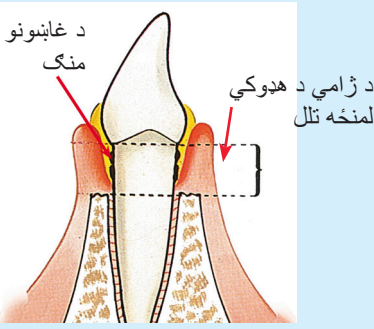
د جراحي څخه وروسته پاملرنه/مراقبت

د غاښونو د لا زیاتو ښه کیدو او د ناروغي د بیرته راگرځیدو څخه د مخنیوي لپاره تاسو باید:

- د اوریو څخه پورته د خپلو غاښونو ظاهري برخه پاکه وساتئ
- د باقاعده معیاني لپاره د غاښونو ډاکټر/متخصص سره کتنه وکړي.

معاصر یا اوسنی درمل

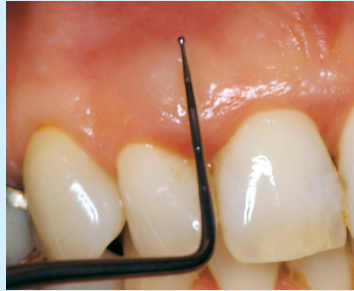
له پخوا څخه خلکو ارمان کاوه چې د ژامي هډوکي بیرته وده وکړي تر څو غاښ ورسره دوباره ونښلول شي. ځیرنو زیات شمیر تخنیکونه رامنځته کړل، دکوم له کبله چې کله کله د ضایع شوي غاښ په دوباره نښلولو کې مرسته کوي. همداراز دغه تخنیکونه کولي شي چې په جراحي کې د بشپړونکي رول ادا کړي. د اوریو د تداوی لپاره انټی بیویټیک

د اکسری تصویر څرگندولی شي چې د غاښ شا او خوا څومره هډوکي له منځه تللي دي.

د غاښونو ډاکټر/متخصص د اوري ژوروالي د یوې خاصي آلي پوسيله اندازه کوي.

پدي حالت کې د اوري جیب شمیر ملی متره ژوروالي لري.

په زیاته پیمانه نه استعمالیږي، ولي، په ځیني خاصو حالاتو کې موثر ثابتیږي شي، کولي شو دغه درمل د اوری په جیب کې په مستقیم ډول وکاروو او یا یې د خوراک په شکل استعمال کړو.

تمباکو او د غاښونو تندرستوالي

سیگرت څکول او یا د تمباکو هر ډول استعمال په غاښونو کې داغونو پیدا کوي او د غاښونو د سوړیو د بندوالي سبب هم کړي. د سیگرت څکونکو اوري هم داغ پیدا کوي. د تمباکو او زیات شمیر امراضو ترمنځ له چینجیو درواخله تر سرطان پوري مستقیمی اړیکي ثبوت شوي دي. یوې نوي څیړني په ډاگه کړي چې د غاښونو د اطراف ناروغي په سیگرت څکونکو کې نسبتاً څو چنده ډیرې لیدل شوي دي. همداراز که چیري تاسو سگرت څکوي نو د غاښونو د اطراف درملنه او دوامداره روغوالي مو له حد څخه گران کار دي. له خپل ډاکټر/متخصص څخه د سیگرتو د پښودلو په اړه د معلوماتو غوښتنه وکړي.

د غاښونو له ډاکټر/متخصص څخه پوښتنه وکړئ

دا لارښود د اوري د امراضو، علتونو او د دغو امراضو د مخنیوي، او همداراز د موجودو مسلکي درملو په اړه لنډ معلومات وړاندې کوي. که تاسو د کوم شي په اړه متعین نه یاست نو له خپل ډاکټر/متخصص څخه پوښتنه وکړئ.

مجرايي ورکول

د ناروي د ملی بیمې د پروگرام له مخې د منظمو درملو په ورکولو او د اوري د امراضو د وروسته پاملرنې د قیمت یوه اندازه پیسې بیرته ستاسو ډاکټر/متخصص ته د ټاکلو قیمتونو پر بنسټ (چې هر کال تصحیح کيږي) ورکول کيږي. له خپل ډاکټر/متخصص څخه پوښتنه وکړي چې آیا د بدیلې تداوي مستحق یاست او کنه.

